

YAVRU KUŞ

Dil; fal bakan komşu teyzenin elindeki beyaz, üstüne pembe çiçek işlemeli çeyizlik fincanını tutuşu, çarşının en kuytu köşesindeki çiçekçi dükkânında çalışan mahallenin gönlü buruk, hevesi kırık genç kızının çiçeklere bakışı, her sabah elinde gazetesıyla bakkal yolundan dönen emekli amcanın başından bir ısırık alınmış taze ekmeğinin kokusu. Sabahın ezanlarında kalkıp tarlasında kahvaltısını eden çiftçinin alın teri, okuldan sonra koşa koşa üstünü değiştirip babasına yardım eden çoban oğlunun ellerindeki çamur izleri. Bir caminin avlusunda güvercinlere yematan teyzenin elindeki kese kağıdı. Dil, benim. Ben, her köşeyim. Bir vücudun içine gizlenmiş asırlarım. Ben aynı zamanda senim. Hatta ben şu an pencereden içeriye usulca sızan meltemim. Manasını aradığın her kelimeyim.

Şu anda yaşatmaya çalıştığımız dil kavramı bir bakıma insan sağlığına benzer. Dış saldırılara, vücuda sızan mikroplara dayanamayan, savaşıma yetisini bir süre sonra kaybeden bir bağışıklık sistemi çok geçmeden çökmeye başlar. Geri dönüşü olmayan uzun bir yolun ortasında yakıtsız kalır. Dil ile ilişkilendirecek olursak bir lisanı dış kuvvetlerin, yabancı asıllı kelimelerin etkisinden kaçırıp hangi ücra köşelere saklayabiliriz? Çözümü var mı vücuda girmiş mikrobu engellemenin? Herhangi bir organı vücudundan söküp onu yaklaşan tehlikeden koruyabilir miyiz? Bu zihnimizi zorlayıp vicdanımıza ağır gelen sorunun cevabını yıllardır arıyor, bulamıyoruz. Benliğinden çıkıp artık kendi olmaktan vazgeçmiş bir dile mahkum olmak, yabancı topraklara esir düşmüş bir sultanın durumu kadar ehemmiyetlidir. Başiboş kalmış bir toprak parçasına vatan demeye dilimiz varmaz, bir toprak parçasını değerli kılan, ona vatan sıfatını yakıştıran üstünde yaşayan insanlar, insanların bıraktığı eserlerdir. Şöyle küçük bir fikri genişletme eylemine girelim, Göktürk kitabeleri... Dönemin bütün kimliğini bize sunan eser, kendi dilimizle yazılmış olması hasebiyle Türk Edebiyatının ilk eserdir. Fakat çok acı olan bir gerçek var ki; Türk filologlarımızdan daha çok başka ülkelerin dikkatini çekiyor. Peki sebebi nedir? İnsanlığı bu denli miraslarına, kendi hamurundaki mayaya yabancı kılan ne? İşte bu soruların cevaplarını ben de bilmiyorum. Kendi özüne yabancı kılınmış, mazisi unutturulmuş bir gelecek korkuların en derini. Bu düşünceye sebep olan; yıllardır süregelen bir bağımsızlık anlayışımızda dil, bayrak, istiklal marşı ve daha birçok

simge ayrılmaz bir bütündür. Dilinden vazgeçmiş bir millet, özünden vazgeçmiştir. Ağır olduğunun farkındayım fakat vaziyet bu. Gerçekler bu denli sert bir şekilde insan sıfatının yanına yazılınca ruha ağır gelen bir durumla karşı karşıya kalıyoruz. Her gerçek gibi bu da acıtıyor. Bu bizim eserimiz insanoğlu. Sen ve ben el ele verdik, kendi bileğimizin hakkıyla bağımsızlığımıza en büyük demiri attık. Bayrağını gönderden indirmeyen biz neden konu dile gelince onu kendi saf halinden koparmaya çalışıyoruz? Bayrağımızın rengini beğenmeyip filan ülkenin rengi daha güzel diyerek neden onu da bayrağımıza katmıyoruz? Ama dilimize kolay gelen yabancıkelimeleri pek rahatlıkla kullanabiliyoruz. Alıştırıldık. Değişimleri sorgulamamaya, olağan dışı olaylar karşısında susup analiz etmemeye alıştık. Bizim açımızdan önemli olan bir diğer düşünce ki bütün zihniyetlerin ortak kararı (hiçbir zaman kabullenemediğim bir kaçış yoludur); 'Bir ben, tek başıma nasıl olur da tüm ulusun alıştığı duruma tezatlıkla karşı gelebilir, onu değiştirebilirim?' Oysa bilmiyorsun ki bu değişikliğin, yenilenmiş sistemlerin kaynağı da bir sen, bir ben değil miyiz? Buna da çözümüm var tabii ki. İçimizi yiyip bitirmekte olan soruların tersini çevirerek yansıma usulü bir çalışmaya imza atmak. Nedeni kendimizde aramaya başlarsak belki de iyi bir başlangıç yaparız.

Yapılması gereken başlıca şey; ufku açık bir neslin 'sosyal medya' denilen yürümeye çalıştığı yolda sadece ayaklarına bağ olan yapıyı en baştan tasarlamak. Ufkunu tekrar kabuklarına çekmeye hazırlanan bu planı tersine çevirmek. Çözüm, sorunun çekirdeğinden, en can alıcı noktasından itibaren çevresine büyük bir etkiyle yayılıyor. Belki de çözüme ulaşamayışımız sorunu bilmemizden kaynaklanıyordur. Dilin ahşap antikalarla bezenmiş bir evin salon köşesindeki daktilo kadar değeri olsaydı keşke. İnsanların tozlanır, boyası eskir diye ilişemeyeceği, nazarından sakınacağı kadar kıymetli olsaydı...

Günümüzde haberlere konu olan yüz yaşını aşmış ninelerimize ve dedelerimize sıkça sorulan sorulara bir göz atalım. Mesela en bilinmiş olanlarla başlayalım 'ne yiyip ne içiyorsunuz ki bu kadar dinç, sağlıklı ve uzun bir ömre sahipsiniz?' Çoğundan sıklıkla aldığımız cevap doğal beslendiği, doğal ortamın kendisine verdiği enerji ve stresten uzak durmasıdır. İşte şimdi bazı parçalar bizim asıl yapmak istediğimiz yapbozda yerine oturuyor. Dili dinç tutmanın, tekrar sağlıklı bir yapıya kavuşturmanın bazı yolları da dili katıksız bir hale getirmektir. Doğal ortamında tekrar nefes almasını sağlamaktır. Dev bir süzgecin içinden geçirmeye yavaş yavaş hazırladığımız 'dilimiz' aslında yeryüzü üzerinde nefes alan bir varlık. Onu her geçen gün moda akımının etkisiyle değiştirmeye çalışmak, üstüne uygun yeni kılıflar uydurmak pek de iç açıcı değil. Gün gelecek; eskilerin modasını yaşayacağız. Fakat şu gerçeğin farkında değiliz, unutulmuşun modası olmaz.

Canlı ve hisseden bir varlığın üzerinde yeni yöntemleri denemek veyahut tam orta yerine neşter vurup kalbini avuçlamak. Bir yandan nabızlarını hissedip bir yandan hangi damarın kan pompaladığını bilememek. Yaşatmaya çalışırken ölümlerle burun buruna getirmek. Bir bakmışsınız 'hastamızın' başına toplanmış en iyi doktorlar, çareyi arıyorlar. Başka hastası yok mu bu doktorların? Var elbette. Ancak tıpta acileyeti olan hastanın her zaman önceliği vardır. Daha sırasını savamamış değerler var. Bir gün onlara da sıra gelecek. Neşterinden mürekkep damlayan başka doktorlar bakacak onlara. Neyse. Şimdi onun sırası. Çok kan kaybediyor. Tampon işe yaramıyor. Hepsi birbirine bakıyor, sona yaklaştığımızı biliyorlar. Ümit yok. Kalp durdu. Atmaya zorluyorlar. Can çekişiyor. Nefes alamıyor, kesik kesik inlemeler ta buralara kadar uzanıyor. Uzaktan seyretmekle olmuyor, bir şeyler yapmak gerek. Son nabızlar bu kayalıklarda yankılanan.

Yeni neslin doktorlarıyla aynı saftayım ona doğru menzildeyiz şimdi. Koşuyoruz gücümüz yettiğinde. Kalp kararmış, eski haline hasret ağlıyor karşımda. Elimde ilaçların en kuvvetlisi. Diğerleri korkar gözlerle ellerime bakıyor. Yapmam gerek. Benden başka kimse yok o damarın atışını hisseden. Damarlara tutunuyorum. Deli gözüyle bakıyorlar. Yapmak zorundayım. İğnenin ucundan geçen ilaç yavaşça tesirini gösteriyor. Nabızlarımın attığı yerden, hissi ürpermeme neden olan nabızlarını hissediyorum. Küçük bir çocuğun kalbi kadar heyecanlı, ilk günkü hevesinde. Eskiye dönüyor. Rengi hafiften kırmızıya çalıyor artık. Her son gibi bu da yeni bir başlangıca sebep oluyor.

Her şey bizim o iki avuçlarımızın ayalarında bir de hiçbir yere sığdıramadığımız fikir cennetimizde saklı. Ben, bana düşeni yaptım. Bu satırlara yeni bir düşünce, yeni bir umut bıraktım. Umudumun ellerinden tutun. Yalnız kalan yavru kuş uçamaz, kuşumu yalnız bırakmayın.